

DE TOEKOMSTIGE HOUTPRIJZEN

door

F. W. Malsch.

In het tijdschrift „Internationaler Holzmarkt“ van 18 Maart 1944 schrijft Prof. Dr. H. Flatscher een artikel over de houtprijzen na den oorlog. Wij vinden in dit artikel niet zoozeer gegevens over het na den oorlog te verwachten prijspeil, als wel beschouwingen over de wenschelijkheid, de houtprijzen zeer belangrijk, en wel met 100% te verhoogen.

De schrijver acht deze verhoging noodig om het hout, dat tengevolge van de ontwikkeling der techniek voor een steeds groeiend aantal producten als grondstof wordt gebruikt, op de waarde te brengen, die het toekomst. Zoodra het hout een hoogere waarde heeft, zal de productie door verbetering van het boschbedrijf stijgen; er zal zuiniger met hout worden omgegaan en het groote houtverlies door weinig economische exploitatie en verwerking zal geleidelijk minder worden. Dit alles is noodig om het zeer groote houtverlies dat door den oorlog wordt veroorzaakt, te boven te komen en te kunnen voorzien in de te verwachten groote behoefte aan hout voor den wederopbouw en voor het herstel van het economische leven na den oorlog.

Prof. Flatscher richt zijn beschouwingen in hoofdzaak op de toestanden in Duitschland en ziet nog een belangrijk voordeel van de prijsverhoging in de mogelijkheid, op die wijze een deel van de oorlogsschulden af te lossen.

De jaarlijksche toeneming van het houtgebruik over de geheele wereld schat de schrijver op 2,4%; daaruit concludeert hij, dat binnen 2 generaties het houtgebrek, dat reeds vóór den eersten wereldoorlog werd gevreesd, werkelijkheid zal zijn geworden, doordat de jaarlijksche aanvoer dan geringer zal zijn dan het verbruik. Aangezien door den huidige oorlog het houtgebruik enorm is toegenomen en die toeneming ook na den oorlog ten deele zal blijven voortduren door de vele gebruiksvormen van hout, die wij vroeger niet kenden, verwacht de schrijver onmiddellijk na den oorlog een houttekort, dat door een vergroote exploitatie nog wel zal kunnen worden opgevangen. Daarna zou zich dan geleidelijk de houtcrisis openbaren, die een gevolg zou zijn van het houttekort over de geheele wereld.

In normale tijden zou in Europa jaarlijks 20% meer hout worden geveld dan aangroeit, terwijl volgens een schatting van Prof. Flatscher tot heden rond 850 miljoen m³ hout extra ten gevolge van den oorlog is gekapt. Deze omstandigheden eischen, mede in verband met het gevreesde houttekort in de toekomst, een zeer zuinig gebruik van het beschikbare hout. De schrijver constateert, dat de ernst van de situatie nog geenszins wordt ingezien en dat van een zuinig omgaan met hout nog weinig is te bemerken, gezien het ruime gebruik, dat nog steeds van brandhout wordt gemaakt en de verspilling bij de exploitatie en verwerking van bouwhout en vooral de houtverspilling bij de vele groote en kleine boschbezitters, die uit eigen voorraad kunnen putten. Een van de voornaamste oorzaken van het te groote houtgebruik ziet hij in de gemakkelijke wijze, waarop men nog altijd aan hout kan komen, ondanks de regelingen inzake velling, verkoop en distributie, waarop afdoende controle zeer moeilijk is. Hierin zal naar zijn oordeel geen verbetering komen, zoolang „de Unterwertung des Holzes, die im Preise zum Ausdruck kommt“ blijft bestaan.

De schrijver betoogt voorts, dat de huidige houtprijzen niet veel hooger zijn dan die in de tijden, toen het hout feitelijk nog bijproduct en de jacht het eigenlijke doel van het boschbedrijf was. Dit is thans anders, nu — vooral in de laatste decennia — de gebruiksmogelijkheden van hout zoo belangrijk zijn toegenomen. Hout is thans een concurrent van katoen en wol, van aardolie (als brandstof voor generatoren) om van de vele andere gebruiksmogelijkheden (suiker, veevoeder e.d.) niet te spreken.

De schrijver behandelt vervolgens enkele bezwaren, die de voorgestelde aanpassing van de houtprijzen aan de werkelijke waarde van het hout voor het economisch leven hebben en noemt in de eerste plaats de bedenking, dat de boschbeziitter door deze prijsverhoging groote winsten zou maken ten koste van den consument. Bij de huidige prijzen is in den boschbouw een rendement mogelijk van 2, ten hoogste 3%. Dit rendement is belangrijk lager dan de — ook in de huidige omstandigheden — aan den

houthandel en de houtindustrie toegestane winstmarge. In den tijd, dien een bosch noodig heeft om kaprijp te worden (vaak 100 jaar en langer), draagt de eigenaar veel risico's, waarbij ook de continuïteit van de waarde van het geld een rol speelt. Bij een winstmarge, zooals die aan den houthandel en houtindustrie moet worden toegestaan (de schrijver noemt 10—15%) zal het boschbedrijf in staat zijn, de houtopbrengst te verhoogden door den boschaanleg te verbeteren, kunstmest te gebruiken, meer zorgen te besteden aan inboeten, het verbeteren van slecht groeiende opstanden en het toepassen van een betere boschverpleging. Om te voorkomen, dat de boschbe-zitter de verhoogde opbrengsten gebruikt voor doeleinden, die het boschbelang niet raken, zou de schrijver bepaald willen zien, dat de extra opbrengsten in het belang van het boschbedrijf moeten worden aangewend.

In de tweede plaats bespreekt hij den invloed, dien de prijsverhoging zal hebben op den prijs van de producten, waarin hout is verwerkt, hetgeen van invloed is op het algemeen prijspeil. Van de in het artikel gemaakte berekeningen over de prijsverhoging der eindproducten bij een verhoging der houtprijzen met 100% noem ik de volgende uitkomsten:

Voor een woning, waarvan de bouwkosten tusschen 30.000 en 40.000 RM liggen zal de verhoging $\pm 3\%$ bedragen. Voor het leggen van een houten vloer 12%. Voor het maken van een houten boekenkast met glazen deuren 6%. Voor de gezamenlijke meubelen, zooals die in een woning noodig zijn, 5—6%. Voor kunstwol, 6%; indien deze is geweven en geverfd, zal de verhoging minder dan 1% bedragen.

Ten aanzien van het brandhout vreest Prof. Flatscher, dat een prijsverhoging daarvan — die natuurlijk wel een vrij belangrijke stijging van de huishoudelijke uitgaven meebrengt — nog geen vermindering van het brandhoutgebruik tengevolge zou hebben. Hij constateert, dat de zeer groote hoeveelheid brandhout, die nu nog wordt gebruikt niet meer kan worden opgebracht; dat men op het land meer takhout en afvalhout zal moeten stoken en in de grootere plaatsen meer tot gebruik van steenkool zal moeten overgaan.

Uit de hiervoor genoemde cijfers besluit de schrijver, dat niet kan worden gezegd, dat een verdubbeling van de houtprijzen het prijspeil zal verstoren; een uitzondering maakt hij voor het brandhout.

Wanneer wij de bovenstaande beschouwingen nader overdenken, komen er stellig meer vraagpunten naar voren dan Prof. Flatscher heeft aangeroerd. Zoo zou als bezwaar kunnen worden genoemd het feit, dat de houtprijsverhoging ook verhoging van de importprijzen ten gevolge zal hebben. In een naschrift heeft de schrijver dit punt nog behandeld. Hoewel het juist zou zijn, in alle landen tot prijsverhoging over te gaan, is het ook denkbaar, indien zulks niet kan worden bereikt, de verhoging te geven in den vorm van een subsidie, een gedachte die voor ons land niet nieuw is.

De beteekenis van de beschouwingen van Prof. Flatscher ligt m.i. vooral daarin, dat hij er op heeft gewezen, dat door de gewijzigde omstandigheden thans de tijd is gekomen om het boschbedrijf als productiebedrijf van hout een gelijke plaats te geven als het land- en tuinbouwbedrijf, in dier voege, dat een redelijke winstmarge mogelijk moet zijn. Het systeem van exploitatie van aanwezige houtvoorraden, zooals in natuurbosschen tot voor kort veelal gebruikelijk was, zal meer en meer moeten losgelaten.

Of de oplossing kan worden gevonden door een eenvoudige verdubbeling van de houtprijzen is een vraag, die nadere studie vereischt; zeker is echter, dat wij met behoud van de huidige prijzen de noodige verbetering van de houtpositie niet zullen bereiken.